

Liturgie

voor de samenkomst
voorafgaande aan de begrafenis van

Aad Wielhouwer

18 december 1930

24 mei 2021

op vrijdag 28 mei 2021

Lied bij het binnendragen van de kist

'Jesu, bleibet meine Freude'

[Klik hier](#) om te luisteren

Jesus bleibet meine Freude,
Meines Herzens Trost und Saft,
Jesus wehret allem Leide,
Er ist meines Lebens Kraft,
Meiner Augen Lust und Sonne,
Meiner Seele Schatz und Wonne;
Darum laß ich Jesum nicht,
Aus dem Herzen und Gesicht.

Welkom en bemoediging

Lied

Psalm 121 verzen 1 t/m 4

[Klik hier](#) om te luisteren

Ik sla mijn ogen op en zie
de hoge bergen aan,
waar komt mijn hulp vandaan?
Mijn hulp is van mijn Here, die
dit alles heeft geschapen.
Mijn Herder zal niet slapen.

Uw wank'le voeten zet Hij vast,
als gij geen uitkomst ziet:
uw wachter sluimert niet!
Zijn oog wordt door geen slaap verrast,
Hij wil, als steeds voor dezen,
Israëls wachter wezen.

De Heer brengt al uw heil tot stand
des daags en in de nacht
houdt Hij voor u de wacht.
uw schaduw aan uw rechterhand;
de zon zal u niet schaden,
de maan doet niets ten kwade.

De Heer zal u steeds gadeslaan,
Hij maakt het kwade goed,
Hij is het die u hoedt.
Hij zal uw komen en uw gaan,
wat u mag wedervaren,
in eeuwigheid bewaren.

Gebed

In memoriam

Aad Wielhouwer

Lieve familie en beste vrienden

Lieve ma. Tweede Pinksterdag even rond half tien belde je mij.

“Ik krijg je vader niet wakker.”

Jullie hadden de wekker gezet om acht uur, want Dorothea en Richard met Jochem en jullie achterkleinzoon Boyd zouden komen. Je dacht ik laat hem nog even liggen, maar het duurde wel erg lang. Je had jezelf intussen al maar vast aangekleed.

Ik ben op de fiets gestapt en kwam net voor de ambulance broeders de slaapkamer binnen. Toen ik je gelijk al vertelde dat pa was overleden, bleek uit je reactie, dat je al verwachtte, dat hij niet meer wakker zou worden.

En dan gaat alles in een stroomversnelling. Er moesten veel telefoontjes gepleegd worden en een uitvaart geregeld worden. Dan ga je rondsuffelen tussen allerlei papieren en leer je steeds meer over wie en hoe hij was. Op zoek naar een adres kom je erachter, dat hij van alles opschreef in zijn agenda o.a. dat ik zondag 13 juni mijn tweede vaccinatie krijg. Zondagavond belde hij altijd om een boodschappenlijstje door te geven en zo kon hij niet vergeten te vragen hoe het was gegaan. De zware boodschappen deed ik 2 keer per week voor mijn ouders. De kleinere boodschappen deed hij zelf en met zijn 90 jaar ook nog wel eens op de fiets.

Pa wilde ook overal van op de hoogte blijven en volgde het nieuws en las elke dag de krant. Hij heeft altijd veel gelezen in zijn leven en was op diverse bladen geabonneerd. Hij had een brede interesse, die we veel deelden zoals kunst en voetbal. We hebben vaak samen

diverse musea bezocht. Tijdens het kijken van een voetbalwedstrijd hadden we soms heftige discussies. Zijn favoriete sport was korfbal en de laatste finale van de zaalcompetitie heeft hij ook nog gekeken. In mijn jeugd gingen we 's nachts naar bokswedstrijden kijken van Muhammed Ali met een kopje bouillon erbij.

De laatste jaren merkte je wel dat hij toch op leeftijd was, maar pa bleef altijd doorgaan. Stilzitten was niets voor hem. Pa was altijd bezig in huis en hij had pas advertenties uit geknipt voor een nieuwe accuschroefboormachine.

Hij kon ook nog heel veel en als hij er niet uitkwam met zijn mobiel of een gebruiksaanwijzing wist hij mij wel te vinden. Mijn ouders zijn nog van voor het computertijdperk, maar pa kwam er ook achter dat wij dan wel online iets voor hem konden bestellen.

Hij deed veel voor ma en nam zo ondanks zijn leeftijd een hoop zorg op zich, die anders door ons als kinderen of anderen overgenomen moest worden. Lieve ma. Dan ben je nu alleen, maar ik heb je de laatste dagen leren kennen, dat je ondanks je lichamelijke beperkingen een sterke en zelfstandige vrouw bent. Uiteraard staan wij als kinderen altijd voor je klaar en je gaat ook veel ondersteuning krijgen van de broeders en zusters van de gemeente.

En dan zit je in de stoel van je vader een in memoriam te schrijven met een borreltje erbij, waar hij ook van hield en waarvan we er menige samen hebben gedronken. Je weet dat hij nooit meer in die stoel zal zitten.

Lieve pa, ik zal je niet alleen missen als mijn vader, maar ook als mijn beste vriend.

Lied

Psalm 90 vers 1 en 8

[Klik hier](#) om te luisteren

Gij zijt geweest, o Heer, en Gij zult wezen
de zekerheid van allen die U vrezen.
Geslachten gaan, geslachten zullen komen:
wij zijn in uw ontferming opgenomen.
Wij mogen bouwen op de vaste grond
van uw beloften en van uw verbond.

Laat, Heer, uw volk uw daden zien en leven
en laat uw glans hun kinderen omgeven.
Zie op ons neer met vriendelijke ogen.
O God, bescherm ons in ons onvermogen.
Bevestig wat de hand heeft opgevat,
het werk van onze hand, bevestig dat.

Schriftlezing

Psalm 138 Van David

Ik wil u loven met heel mijn hart,
voor u zingen onder het oog van de goden,
2. mij buigen naar uw heilige tempel,
uw naam loven om uw liefde en trouw:
grote dingen hebt u beloofd, tot eer van uw naam.
3. Toen ik u aanriep, hebt u geantwoord,
mij bemoedigd en gesterkt.
4. Laten alle koningen op aarde u loven, HEER
zij hebben de beloften uit uw mond gehoord.
5. Laten zij de wegen van de Heer bezingen:
Groot is de majesteit van de HEER.
6. De HEER is hoogverheven! Naar de nederige ziet hij om,
de hoogmoedige doorziet hij van verre.
7. Al is mijn weg vol gevaren, u houdt mij in leven,
u verdedigt mij tegen de woede van mijn vijanden,
uw rechterhand brengt mij redding.
8. De HEER zal mij altijd beschermen.
HEER, uw trouw duurt eeuwig,
laat het werk van uw handen niet los.

Overdenking

Ds. Marcel Wielhouwer (*zoon*)

Mijn vader verzamelde niet alleen regelmatig preken, zoals de predikanten van Voorburg en ik zelf jarenlang gemerkt hebben. Als een preek hem aan het denken zette, kon je een telefoontje verwachten: kun je mij die preek nog even opsturen?

Hij noteerde ook voor zichzelf uitspraken die hij wilde vasthouden, om nog eens terug te kunnen lezen.

Zoals hij al weer jaren geleden de woorden voor zichzelf opschreef en bewaarde: Wij hebben geen groot geloof nodig maar geloof in een grote God.

Die paar woorden vatten samen wat er door zijn hele leven heen heeft gespeeld. Achter zijn belangstelling en meeleven met anderen, soms de ook te lange vermoeiende verhalen of te nieuwsgierige vragen leerde je een kwetsbare man kennen. Een man die zich ten diepste steeds af vroeg of het met hem wel goed zou komen na de dood. De angst voor het doodgaan is vooral de angst voor het oordeel geweest. Zal God mij na dit leven wel in genade aannemen? Of wacht mij het eeuwig lijden?

Ik heb me vaak afgevraagd waarom hij er zoveel last van had? Heeft het met karakter te maken? Heeft het te maken met wat er in het verleden is gebeurd, toen hij zich zo afgewezen heeft gevoeld, op het moment dat hij met zijn tweede aanstaande vrouw en beide zonen een nieuwe start wilde maken. In een tijd waarin we soms zo vanzelfsprekend God en kerk met elkaar konden vereenzelvigen. In je hoofd kun je dat misschien nog wel uit elkaar houden. Maar wie weet, zegt de dichter van Spreuken, wat er leeft in het hart van een mens? In ieder geval weten we van Aad dat verlangen naar een God, die je kunt vertrouwen in leven en als het zover komt, in het sterven.

We hebben geen groot geloof nodig, maar geloof in een grote God. Dat verklaart ook waarom mijn vader op een familiebijeenkomst psalm 138 noemde als een psalm die er voor hem toe doet. De dichter beschrijft hoe hij een grote God heeft leren kennen. Op het moment dat hij de eindigheid van zijn leven heeft ervaren. We horen niet wat de crisis is geweest. Maar je schreeuwt het niet uit naar God, als je leven verloopt zoals je hoopt en soms ook verwacht.

De dichter vertelt ons ook niet wat hij nu precies heeft ontdekt. Wat heeft God dan precies gedaan? Welk antwoord hoorde de dichter? Iets anders doet er voor hem meer toe. Dat we met hem ontdekken dat we een grote God hebben, die we kunnen vertrouwen.

Het slot van het lied is ook de climax, het hoogtepunt: Heer, uw trouw duurt eeuwig.

We kunnen elkaar hooguit trouw voor het leven beloven. Dan mag je vandaag terugkijken op 57 jaar, zoals Aad en Jenny samen waren, in goede en in slechte dagen. Gedragen door de eeuwige trouw van God. Je mag in die trouw van God een belofte horen. Zoals de dichter het als een belijdenis uitspreekt. De Heer houdt je in het leven. Hij laat je niet vallen. Als de trouw voor het leven soms teveel gevraagd was. Als je merkt dat jouw leven niet verloopt zoals je hoopte. Als je merkt dat je succes niet kunt afdwingen, als gebeurt waar je liever niet aan wilde denken, maar wat onontkoombaar en onvermijdelijk is geworden.

Je kunt je er in je hoogmoed tegen blijven verzetten. Maar aan hoogmoed heeft God een zoon dood. Dus dat verzet kun je wel opgeven, doen alsof het allemaal aan God ligt en dat je daarom niets van Hem meer hoeft te weten.

Er ligt meer toekomst in het onder ogen zien van je kwetsbaarheid, je eindigheid, je beperktheid. Om vervolgens van een ander te kunnen ontvangen wat je verder helpt. Want een trouwe God is een betrouwbare God. En daar mag je hem aan houden.

Niet voor niets eindigt de dichter zijn lied in een gebed.

Als U bent, Heer, wie U bent, dan houd ik u daaraan. Dan vraag ik u: laat het werk van uw handen niet los. Of zoals veel kerkdiensten beginnen: Laat niet varen het werk van uw handen. Maak af waar u aan begon. In mijn leven. In het leven van die ander. In deze wereld die uw schepping is. Breng ons leven tot een goed einde.

Dat gaat verder dan je wat je kunt ervaren. Dat is wat mijn vader opschreef: we hebben geloof in een grote God nodig.

Voor hem was God meer dan een geruststellende gedachte voor na dit leven. Wie hem heeft gekend, weet hoe God in alles een levende werkelijkheid voor hem was. Zo levend, dat hij er soms maar niet over uit kon, wat hem in het leven was overkomen en aangedaan. Hoe zijn God dat dan toch kon laten gebeuren.

Tegelijkertijd heeft Aad zich niet bij zijn ervaringen neergelegd. Hij bleef zijn hele leven naar de kerk komen om zijn God en

medegelovigen te ontmoeten. Hij genoot ervan om uit volle borst te zingen, zolang er maar niet teveel te nieuwe liederen waren. Thuis intensiverde hij zijn geloofsleven. De momenten door de dag heen met de dagboeken en Bijbellezingen. Het samen zingen als het lukte, het samen bidden om de dag af te sluiten. Hij deed meer dan af en toe klagen over hoe moeilijk hij het geloven soms vond. Hij tilde zichzelf en zijn vrouw er elke keer weer boven uit.

Door veel te praten over alles wat er in hem omging.

Door uiteindelijk in dat alles zijn kracht te zoeken in de belofte dat zijn Heer ook hem niet los zou laten.

Dat als het toen op goede vrijdag al was volbracht, dat God het dan ook in zijn leven tot een goede einde zou brengen. Twijfelend en aarzelend, maar soms ook met momenten van overgave. Gewoon door het los te laten, de toekomst in Gods hand te leggen en over te gaan tot de orde van dag. Het leven viëren, opgaan in zoveel dat zijn interesse had en waar hij nog de handen voor uit de mouwen wilde steken.

In het vertrouwen dat als het zo ver mocht zijn, dat dan zou gebeuren wat hij uit een andere preek opschreef: Een leven valt stil, zoals een blad dat valt en God raapt het op. Amen.

Lied

Psalm 138 vers 4 en 1

[***Klik hier*** om te luisteren](#)

Als, ik omringd door tegenspoed,
bezwijken moet, schenkt Gij mij leven.
Wanneer mijn vijand's toorn ontbrandt,
Uw rechterhand zal redding geven.
De Heer is zo getrouw als sterk,
Hij zal Zijn werk voor mij voleinden.
Verlaat niet wat Uw hand begon,
o Levensbron, wil bijstand zenden.

U loof ik, Heer, met hart en ziel,
in eerbied kniel ik voor U neder.
Ja, in de tegenwoordigheid
der goden wijd ik U mijn beden.

Naar 't heiligdom waar Gij vertoeft,
hef ik het hoofd, ik zal U prijzen.
Gij zult, o Heere, wijd en zijd
Uw heerlijkheid en trouw bewijzen.

Gedicht

Dorothea van der Zwaag – Wielhouwer (*dochter*)

Je kan zomaar bij Jezus zijn...
Als een zucht op de wind,
vind de Vader het fijn
om je als Zijn kind
voor altijd thuis te halen.

Je kan zomaar bij Jezus zijn...
Plotseling gemis brengt intens
verdriet en rouw.
Voor je lieve vrouw
en geliefde kinderen.

Wat een troost te weten
dat het was Vaders wens,
je te verlossen van aardse pijn.
En je nu eeuwig bij Hem mag zijn.

Leo Heuvelman

Lied

'Lichtstad met uw paarlen poorten'

[Klik hier](#) om te luisteren

Lichtstad met uw paarlen poorten,
wondere stad zo hoog gebouwd.
Nimmer heeft men hier op aarde
ooit uw heerlijkheid aanschouwd.

Heilig oord vol licht en glorie,
waar de boom des levens bloeit
en de stroom van levend water
door de gouden godsstad vloeit.

Daar zal ik mijn Heer ontmoeten,
luisteren naar zijn liefdesstem.
Daar geen rouw meer en geen tranen
in het nieuw Jeruzalem.

Schoon tehuis voor moede pelgrims,
komend uit de zandwoestijn.
Waar zij rusten van hun werken,
bij de springende fontein.

Daar zal ik mijn Heer ontmoeten,
luisteren naar zijn liefdesstem.
Daar geen rouw meer en geen tranen
in het nieuw Jeruzalem.

Wat een vreugde zal dat wezen,
straks vereend te zijn met Hem
in die stad met paarlen poorten,
in het nieuw Jeruzalem.

Daar zal ik mijn Heer ontmoeten,
luisteren naar zijn liefdesstem.
Daar geen rouw meer en geen tranen
in het nieuw Jeruzalem.

Gebed

Ds. Bart Noort (*predikant van de Franse Kerk te Voorburg*)

Heer onze God,
wij komen tot U als mensen die treuren,
maar niet als zij die geen hoop hebben.
Ontferm U over ons,
aanvaard onze gebeden
en versterk in ons de hoop die wij hebben gegrepen,

dat wij mogen leven als mensen die geloven
in de gemeenschap der heiligen,
vergeving der zonden
en de opstanding tot uw eeuwige heerlijkheid.
Heer Jezus, in uw barmhartigheid,
hoor ons gebed.

Wij danken U, Heer,
voor het leven van onze Aad
die wij vandaag gedenken voor uw aangezicht
voor alle goede gaven
waarmee U hem hebt gezegend,
voor alles wat wij in Hem van U ontvingen
aan liefde en vreugde,
aan zorg en aandacht.

Laat niets verloren gaan
van dat wat hij ons naliet
aan hoop en verwachting,
dat in alles waarin hij U diende,
tot ons moge blijven spreken,
ook nu Aad gestorven is.

Zo bidden wij allen:

Heer, ontferm U.

Wij bidden U voor wie achterblijven:

Voor zijn vrouw Jenny, voor Aad & Joke, voor Marcel & Ineke,
en Luis, Rodrigo en Sara, Juan en Tika, voor Dorothea & Richard
en Iris & Niels, Jochem en Boyd.

En voor ieder die hem missen zal,
om tijd voor verdriet,
om ruimte voor hoop tegen wanhoop,
om vertrouwen opnieuw in het leven.

Laat onze droefheid ons
de vreugde om uw heil niet ontnemen,
laat onze tranen het uitzicht
op uw toekomst niet verduisteren,
laat onze rouw het geloof
in uw liefde niet overwinnen.

Troost ons door uw genade
en richt ons op door de kracht van uw Geest,

Zo bidden wij allen:

Heer, ontferm U.

Wees met allen die moeten leven
met een lege plaats aan hun zijde.
Wij bidden voor wie hier herinnerd worden
aan wat hen overkwam,
schrijnend dichtbij
of zo ver,
dat hun verdriet kon rijpen
tot aanvaarding.
En wij bidden U voor wie op dit moment
de dood onder ogen moeten zien,
hun eigen dood
of die van één van hun liefste medemensen.
Dat zij niet verbitterd raken
door wat hun lijf en leven treft,
maar uw liefde en nabijheid ervaren
in lieve mensen om hen heen
die door hun zorg en meelevens
hun weg verlichten.
Zo bidden wij allen:

Heer, ontferm U.

Vertrouwt nu, o Heer, in de stilte
het hart van ieder
die tot U de toevlucht neemt.

... gebedsstilte ...

Verhoor ons gebed,
zo bidden wij in de naam van Jezus Christus, onze Heer.

Amen.

Lied

GK lied 238 vers 1 en 2

[Klik hier](#) om te luisteren

Ik bouw op U, mijn Schild en mijn Verlosser.
Niet eenzaam ga ik op de vijand aan.
Sterk in uw kracht, gerust in uw bescherming.
Ik bouw op U en ga in uwe Naam.
Sterk in uw kracht, gerust in uw bescherming.
Ik bouw op U en ga in uwe Naam.

Gelovend ga ik, eigen zwakheid voelen.
En telkens meer moet ik uw kracht verstaan.
Toch rijst in mij een lied van overwinning.
Ik bouw op U en ga in uwe Naam.
Toch rijst in mij een lied van overwinning.
Ik bouw op U en ga in uwe Naam.

Lied bij uitdragen van de kist

'Eens, als de bazuinen klinken'

[Klik hier](#) om te luisteren

Eens, als de bazuinen klinken
uit de hoogte, links en rechts,
duizend stemmen ons omringen,
ja en amen wordt gezegd,
rest er niets meer dan te zingen,
Heer, dan is uw pleit beslecht.

Als de graven openbreken
en de mensenstroom vangt aan
om de loftrumpet te steken
en uw hofstad in te gaan:
Heer, laat ons dan niet ontbreken,
want de traagheid grijpt ons aan.

Van die dag kan niemand weten,
maar het woord drijft aan tot spoed,
zouden wij niet haastig eten,
gaandeweg Hem tegemoet,
Jezus Christus, gisteren, heden,
komt voor eens en komt voor goed!

Bij het graf

Ds. Bart Noort (*predikant van de Franse Kerk te Voorburg*)

Het Onze Vader

Onze Vader,
die in de hemelen zijt,
Uw naam worde geheiligd,
Uw koninkrijk kome,
Uw wil geschiede gelijk in de hemel alzo ook op de aarde
Geef ons heden ons dagelijks brood,
en vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren,
en leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze,
want van U is het koninkrijk en de kracht
en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid.
Amen.

Schriftlezing

1 Korintiërs 15:37 en 42b-44

37. En wat u zaait heeft nog niet de vorm die het later krijgt; het is nog maar een naakte korrel, een graankorrel misschien of iets anders.

42b. Wat in vergankelijke vorm wordt gezaaid, wordt in overgankelijke vorm opgewekt, 43. wat onaanzienlijk en zwak is wanneer het wordt gezaaid, wordt met schittering en kracht opgewekt. 44. Er wordt een aards lichaam gezaaid, maar een geestelijk lichaam opgewekt.

Dalen van de kist

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in God de Vader, de Almachtige,
Schepper van de hemel en de aarde.

En in Jezus Christus, zijn eniggeboren Zoon, onze Here;
die ontvangen is van de Heilige Geest,
geboren uit de maagd Maria;
die geleden heeft onder Pontius Pilatus,
is gekruisigd, gestorven en begraven, neergedaald in de hel;
op de derde dag opgestaan uit de doden;
opgevaren naar de hemel,
en zit aan de rechterhand van God, de almachtige Vader;
vandaar zal Hij komen om te oordelen de levenden en de doden.

Ik geloof in de Heilige Geest.

Ik geloof een heilige, algemene, christelijke kerk, de gemeenschap
der heiligen;
vergeving van de zonden;
opstanding van het vlees;
en een eeuwig leven.